

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ШАРЛ БОДЛЕР
(Charles Baudelaire)
1821 - 1996

Каталог изложбе

Нови Сад, 1996

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Каталози изложби

4

Инв. бр. 8153

Аутори каталога и изложбе
Драгица Мијовић и Љубица Бошковић

ПРЕДГОВОР

Ове године је 175 година од рођења Шарла Бодлера, француског песника и критичара, преводиоца и естетичара, претече скоро свих трансформација песничког израза од симболизма до наших дана.

Драматичан породични живот у њему ствара бунт који ће га нагризати целог живота.

Путовање на Исток га је обогатило егзотичним мирисом и лепотом, али га није смирило. Напротив, то путовање је подстакло његову скривену чулност и пада у загрљај лепе мулаткиње Жан Дивал (Jeanne Duval). Учмала грађанска средина саблажњава се због таквог понашања, док се он тиме забавља и тај такозвани "сатанизам" увија у све скандалознију позу.

Притиснут материјалним тешкоћама укључује се у уметнички живот Париза, склапа многобројна познанства у боемским круговима, објављује врло успеле ликовне рецензије, сарађује у књижевним часописима и преводи Едгара Алана Поа. Ови преводи су посебан књижевни подухват. Поа је преводио надахнуто јер је са њим саосећао и духовно и естетски.

Његово ремек дело, збирка поезије *Цвеће зла* (*Les fleurs du mal*) јесте омања књига која је отворила неслућене видике и могућности развоја песничког израза. *Цвеће зла* је сведочанство Бодлерових проживљавања и најаутентичнијих преокупација. Није се устручавао да пева о мрцини која труне, о лезбејкама, онемоћалим старицама, смртоносним љубавним загрљајима, обамрлостима духа, бесмислу, о врлини греха и обмане, ништавилу... Тако је начео безброј нових књижевних мотива.

Међутим, објављивање ове збирке 1857. године не доноси му очекивану славу, већ судски процес због повреде јавног морала и мало пролазне популарности. Бодлерови савременици његову

поезију сматрају позом и не верују у њену најдубљу искреност. Али, време је постепено исправило заблуде савременика и касније генерације су схватиле и увиделе новину и оригиналност Бодлеровог израза, осетиле моћ и сугестивност његових симбола и метафора. Ова књига је преведена на већину европских језика, са њом француска поезија превазилази националне границе.

Бодлер остаје самосвојан и оригиналан песник мада у почетку себе сматра следбеником Банвила и Готјеа коме и посвећује збирку *Цвеће зла*:

"Песнику без мане
савршеном
чаробњаку
француске књижевности
мом веома драгом
и веома поштованом
учитељу и пријатељу
Теофилу Готјеу
са изразима
најискреније
оданости
посвећујем
ово болешљиво цвеће".

(Посвету је превео Никола Бертолино.)

Бодлер још објављује прозно дело *Вештачки рајеви* (*Paradis artificiels*). То је студија у којој је Бодлер потанко описао дејство хашиша и опијума. Каже да је то обичан природни сан који само добија у интензитету и трајању. То нам потврђује својом поетском визијом, јер ни једна појединост није настала у "растројству чула".

Песничким цртицама *Песме у прози* (*Petits poèmes en prose*) или тачније *Париски сџлин* (*Spleen de Paris*) Бодлер је створио нови песнички род који се развио у последњих сто година.

Изузетан је критичар и теоретичар уметности, писао је и сјајне ликовне критике, а посебно су значајни његови текстови о књижевности и музици. Уметнички осврти сабрани су у књигама *Романтична уметност* (*Art romantique*) и *Ликовне критике*

(*Curiosités esthétiques*), које излазе након његове смрти. Након смрти објављена је и његова преписка (*Correspondance*).

Умро је рано, 1867. године, непризнат, али његово невелико дело представља зачетак нове поезије и камен међаш једне богате песничке традиције.

За изложбу су коришћене књиге из збирки Библиотеке Матице српске.

Изложба се налази у витринама испред Свечане сале Матице српске и траје до 30. априла 1996. године.

О ШАРЛУ БОДЛЕРУ

"Бодлер је рођен као чулан и тачан; поседовао је осећајност чија га је снага водила према најтананијим трагањима за формом; али те одлике створиле би од њега једино Готјеовог супарника, или одличног уметника Парнаса, да није, по радозналости духа, заслужио прилику да у делима Едгара Алана Поа открије нови интелектуални свет. Демон проницљивости, дух анализе, и изумитељ најновијих и најзаводљивијих комбинација логике с имагинацијом, мистицизам с прорачуном, неупоредиви психолог, књижевни инжењер који продубљује и користи сва средства уметности, - све му се то указивало у Едгару Поу и одушевљавало га. Зачаравало га је толико оригиналних схватања и изванредних могућности. Све је то преобразило његову надареност, величанствено изменило његову судбину."

Пол Валери
(Превод Коља Мићевић)

"Бодлер је неисцрпан. Синтеза свих тема романтизма, без његових емотивних расплнутости, без испразних емфаза и у исто време први и најпродорнији песник 'модерне', наше поезије кидања и вртоглавица, поезије 'привлачности Понора' и чаролије 'бизарног'; са Рембоом највећи француски песник, инспиратор свеукупне европске поезије, са Валеријем најинтелигентнији. Бодлер, песник синтезе прошлости, весник будућег, који је сажео у себи романтика и класика, симболисту и реалисту, луцидно, демонски свесног и копача у понорима несвесног истовремено."

Сретен Марић

"Бодлер је песник одговорности, зато га се и прибојавају, а све већа криза мотивације - стављање у питање самих основа личности - не може да разјасни његову реч нити да олакша њен повратак."

Ив Бонфоа

"Бодлер је први видовњак, краљ песника, прави Бог."

Артур Рембо

ДЕЛА ЧАРЛА БОДЛЕРА

Каталог

1. *Œuvres complètes de Charles Baudelaire*. T. I. Correspondance générale. 1843-1859. - Paris: L. Conard, 1947. - VI, 424 стр.
2. *Œuvres complètes de Charles Baudelaire*. T. I. Correspondance générale. 1843-1859. - Paris: L. Conard, 1947. - VI, 424 стр.

КАТАЛОГ

Charles Baudelaire

Œuvres complètes de Charles Baudelaire. T. I. Correspondance générale. 1843-1859. - Paris: L. Conard, 1947. - VI, 424 стр.

3. *Œuvres complètes de Charles Baudelaire*. T. I. Correspondance générale. 1843-1859. - Paris: L. Conard, 1947. - VI, 424 стр.
4. *Œuvres complètes de Charles Baudelaire*. T. I. Correspondance générale. 1843-1859. - Paris: L. Conard, 1947. - VI, 424 стр.

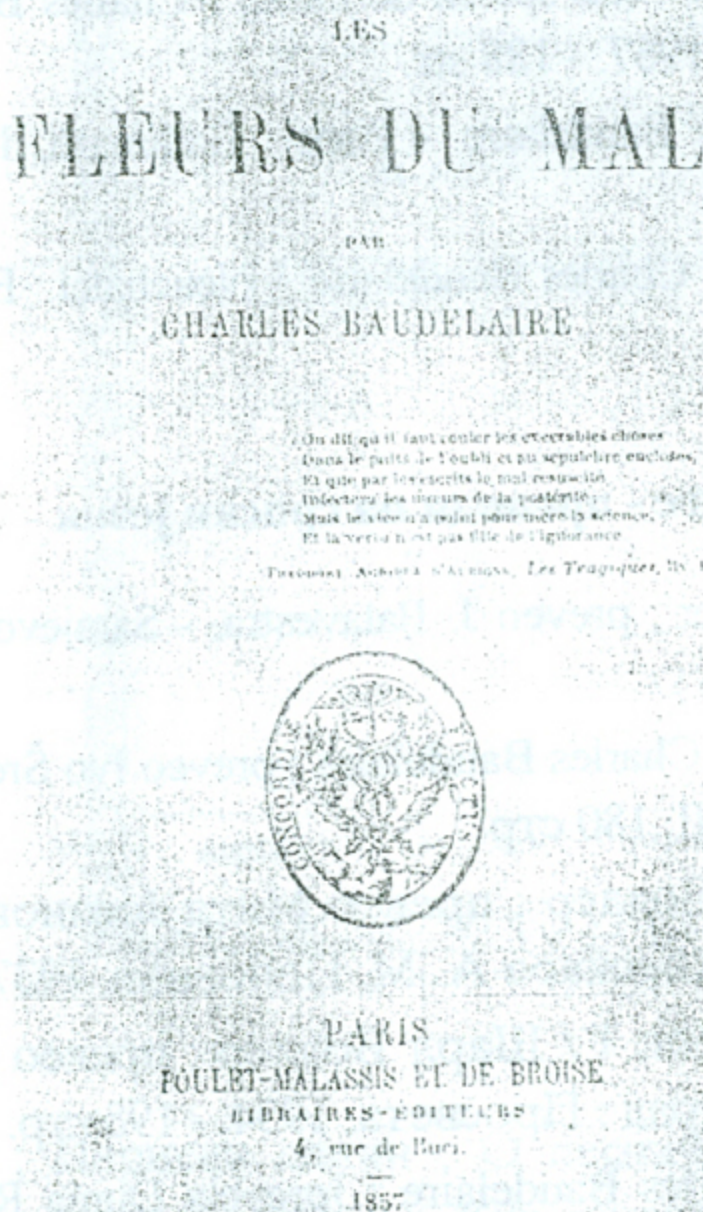

Ch. Baudelaire.

ДЕЛА ШАРЛА БОДЛЕРА

Књиге

1. Petits poèmes en prose ; Les paradis artificiels / Charles Baudelaire. - Paris : A. Lemerre, 1889. - 442 str.
2. Œuvres complètes de Charles Baudelaire. T. 1, Correspondance générale : 1833-1856. - Paris, L. Conrad, 1947. - VI, 424 str.

Prisimil. vostoine strane prvog izdanja Cveba zla iz 1857.

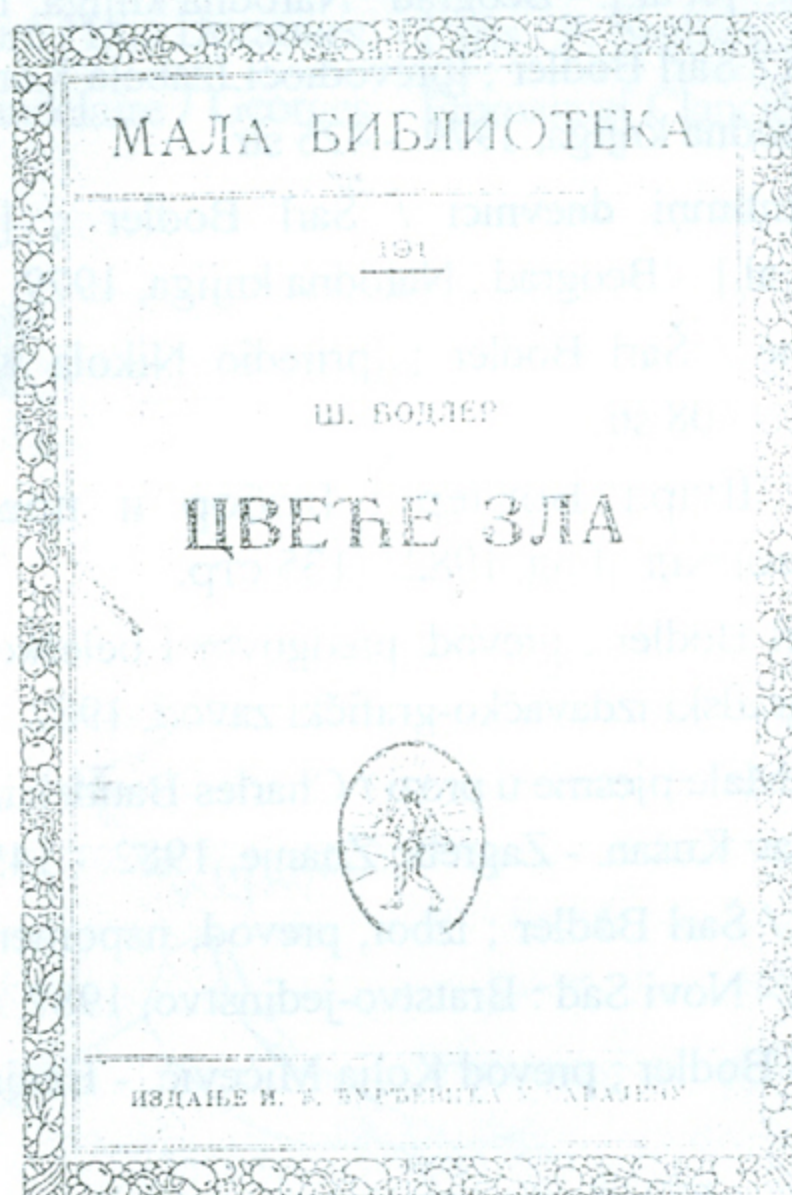
3. Œuvres complètes de Charles Baudelaire. T. 2, Correspondance générale : 1857-1859. - Paris: L. Conrad, 1947. - 409 str.
4. Œuvres complètes de Charles Baudelaire. T. 3, Correspondance générale : 1860 - Septembre 1861. - Paris : L. Conrad, 1948. - 352 str.

5. Œuvres complètes de Charles Baudelaire. T. 4, Correspondance générale : Novembre 1861-1864. - Paris : L. Conrad, 1948. - 350 str.
6. Œuvres complètes de Charles Baudelaire. T. 5, Correspondance générale : 1865-1866. - Paris : L. Conrad, 1949. - 325 str.
7. Œuvres complètes de Charles Baudelaire. T. 6, Compléments et index. - Paris : L. Conrad, 1953. - 343 str.
8. Les fleurs du mal / [Charles] Baudelaire. - Paris : Larousse, 1959. - 112 str.
9. Les fleurs du mal / Baudelaire. - Paris : Garnier frères, 1965. - 490 str.
10. Les fleurs du mal / Charles Baudelaire. - Paris : P. Belfond, 1965. - 369 str.
11. Petits poèmes en prose : (Le spleen de Paris) / Charles Baudelaire. - Paris : Garnier-Flammarion, 1967. - 188 str.
12. Œuvres complètes. 1 / Baudelaire. - Paris : Gallimard, 1975. - LVII, 1604 str.
13. Un mangeur d'opium / Charles Baudelaire. - Neuchâtel : Baconnière, 1976. - 507 str.

Књиге - преводи на српски језик

14. Cveće zla / Šarl Bodler ; preveo J. Palavestra. - Sarajevo : I. Đ. Đurđević, 1918. - 56 str.
15. Male pjesme u prozi / Charles Baudelaire ; preveo Ivo Šrepel. - Zagreb : C. Albrechta, 1920. - XVII, 180 стр.
16. Цвеће зла / Шарл Бодлер ; превео Мита Јовановић. - Београд : Француско-српска књижара А. М. Поповића, 1937. - 111 стр.
17. Романтична уметност. 1 / Шарл Бодлер ; превео Александар Ђ. Арсенијевић. - Београд : Просвета, 1954. - 198 стр.
18. Likovne kritike / Charles Baudelaire ; [prevela Dunja Robić]. - Zagreb : Mladost, 1955. - 257 str.
19. Цвеће зла / Шарл Бодлер ; [превео Димитрије П. Јовановић]. - Београд : Просвета, 1956. - 284 стр.
20. Cveće zla / Šarl Bodler ; [uredio Borislav Radović]. - Beograd : Rad, 1964. - 86 str.
21. Spleen Pariza : Male pjesme u prozi / Charles Baudelaire ; preveo s francuskog Vladislav Kušan. - Zagreb : Matica hrvatska, 1964. - 193 str.

22. Цвеће зла / Шарл Бодлер ; [избор Борислав Радовић]. - Београд : Рад, 1973. - 116 стр.
23. Цвеће зла / Шарл Бодлер ; превод и предговор Никола Бертолино. - Београд : Београдски издавачко-графички завод, 1974. - 360 стр.

24. Цвеће зла ; Париски сплин ; О песничкој уметности / Шарл Бодлер ; [превели Бранимир Живојиновић, Борислав Радовић]. - Београд : Српска књижевна задруга, 1975. - XX, 302 стр.
25. Поезија / Шарл Бодлер ; избор и предговор Данило Киш. - Београд : Просвета, 1976. - 201 стр.
26. Cveće zla / Šarl Bodler ; izbor i prevod Kolja Mićević ; crteži Vladimir Veličković. - Banja Luka : Glas, 1979. - 169 str.
27. Cveće zla / Šarl Bodler ; [prevodioci Branimir Živojinović, Nikola Bertolino i Borislav Radović]. - Beograd : Narodna knjiga, 1979. - XCVII, 393 str.

28. Pariski splin ; Veštački rajeви ; Fanfarlo ; Razni ogledi / Šarl Bodler ; [prevodioci Borislav Radović... [et al.]. - Beograd : Narodna knjiga, 1979. - 430 str.
29. Poezija ; Proza ; Veštački rajeви / Šarl Bodler ; [prevodioci Branimir Živojinović... [et al.]. - Novi Sad : Svetovi, 1979. - 470 str.
30. Romantična umetnost ; Ogledi o književnosti / Šarl Bodler ; [prevodioci Marko Katanić... [et al.]. - Beograd : Narodna knjiga, 1979. - 438 str.
31. Slikarski saloni / Šarl Bodler ; [prevodioci Izabela Konstantinović... [et al.]. - Beograd : Narodna knjiga, 1979. - 425 str.
32. Svetionici ; Intimni dnevnici / Šarl Bodler ; [prevodioci Katarina Ambrožić... [et al.]. - Beograd : Narodna knjiga, 1979. - 478 str.
33. Izabrane pjesme / Šarl Bodler ; [priredio Nikola Kovač]. - Sarajevo : Svjetlost, 1981. - 108 str.
34. Цвеће зла / Шарл Бодлер ; [избор и предговор Борислав Радовић]. - Београд : Рад, 1982. - 135 стр.
35. Cveće zla / Šarl Bodler ; prevod, predgovor i beleške Nikola Bertolino. - Beograd : Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1982. - 390 str.
36. Spleen Pariza : Male pjesme u prozi / Charles Baudelaire ; preveo i pogovor napisao Vladislav Kušan. - Zagreb : Znanje, 1982. - 145 str.
37. Izabrana pisma / Šarl Bodler ; izbor, prevod, napomene i pogovor Izabela Konstantinović. - Novi Sad : Bratstvo-jedinstvo, 1987. - 261 str.
38. Cveće zla / Šarl Bodler ; prevod Kolja Mićević. - Banja Luka : Glas, 1989. - 194 str.
39. Izabrane pjesme / Šarl Bodler ; [prevodioci Nikola Bertolino... [et al.]. - Sarajevo : Svjetlost, 1989. - 147 str.
40. Цветови зла / [Шарл] Бодлер ; превео Бранимир Живојиновић. - Београд : Гутенбергова галаксија, 1995. - 176 стр.

ЛИТЕРАТУРА

На француском језику

41. Baudelaire. - Génies de France / Marcel Raymond. - Neuchâtel : Baconnière, 1942. - Str. 190-217.
42. Charles Baudelaire / Luc Decaunes. - Paris : P. Seghers, 1952. - 219 str.
43. De Chenier à Baudelaire / Georges - Emmanuel Clancier. - Paris : Seghers, 1963. - 442 str.

dessiné et gravé par Manet 1862.

dup. A. Salmon

Baudelaire, par Manet (1862)

44. Baudelaire / Jean Prévost. - Paris : Mercure de France, 1964. - 318 str.
45. Le spiritualisme de Baudelaire / Joseph Melançon. - Montréal ; Paris : Fides, 1967. - 185 str.

46. Les années Baudelaire / Robert Kopp, Claude Pichois. - Neuchâtel : Baconnière, 1969. - 203 str.
47. Etudes baudelairiennes. 2 / [W. T. Bandy... [et al.]. - Neuchâtel : Baconnière, 1971. - 223 str.
48. "Les chats" de Charles Baudelaire. - Questions de poétique / Roman Jakobson. - Paris : Seul, 1973. - Str. 401-419.
49. Etudes baudelairiennes. 3 / [publié par James S. Patty et Claude Pichois]. - Neuchâtel : Baconnière, 1973. - 289 str.
50. Le "qui perd gagne" de Charles Baudelaire. - Les écrivains de la nuit / Pierre de Boisdeffre. - Paris : Plon, 1973. - Str. 57-81.
51. Baudelaire et Delacroix / Armand Moss. - Paris : A. G. Nizet, 1973. - 300 str.
52. Lettres à Charles Baudelaire / publiée par Claude Pichois avec la collaboration de Vincenette Pichois. - Neuchâtel : Baconnière, 1973. - 408 str.
53. Les derniers mois de Charles Baudelaire et la publication posthume de ses œuvres / présentés par Jean Richer et Marcel A. Ruff. - Paris : A. G. Nizet, 1976. - 220 str.
54. Vers la révolution poétique. - La littérature symboliste / Henri Peyre. - Paris : Presses universitaires de France, 1976. - Str. 14-24.
55. Baudelaire contre Rubens. - Le nuage rouge / Yves Bonnefoy. - Paris : Mercure de France, 1977. - Str. 9-80.
56. Baudelaire. - La poésie éclatée / Georges Poulet. - Paris : Presses universitaires de France, 1980. - Str. 11-84.

На српском језику

57. Bodlerov izbor. - O književnosti i piscima / Žan Pol Sartr ; prevod i napomene Frida Filipović. - Beograd : Kultura, 1962. - Str. 338-357.
58. Шарл Бодлер. - Антологија новије француске лирике / приредио и превео Иван В. Лалић. - Београд : Просвета, 1966. - Стр. 39-58.
59. Bodler i moderna poezija. - Glasnici apokalipse / Sreten Marić. - Beograd : Nolit, 1968. - Str. 108-144.
60. Šarl Bodler. - Po-etika / Danilo Kiš. - Beograd : Nolit, 1972. - Str. 42-55.

61. Bodler. - Čovek, vreme, književnost / Žorž Pule ; preveli Ivanka M. Čemerikić... [et al.]. - Beograd : Nolit, 1974. - Str. 303-320.
62. O nekim motivima kod Baudelairea. - Eseji / Walter Benjamin ; preveo Milan Tabaković. - Beograd : Nolit, 1974. - Str. 177-221.
63. Bodler. - Književnost i delo / Žorž Bataj ; [prevod Ivan Čolović]. - Beograd : Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1977. - Str. 31-58.
64. Roman Jakobson : Šarl Bodler : Mačke. - Umetnost tumačenja poezije / priredili Dragan Nedeljković i Miodrag Radović. - Beograd : Nolit, 1979. - Str. 390-406.
65. Iz romantike ka Bodleru. - Osnove i razvoj moderne poetike / Todor Manojlović. - Beograd : "Filip Višnjić", 1987. - Str. 23-68.
66. Šarl Bodler. - Tragedija genija : Duševni poremećaji znamenitih ljudi / Vladimir Stanojević. - Beograd ; Zagreb: Medicinska knjiga, 1990. - Str. 301-306.
67. Bodlerov kritički duh / Miodrag Pavlović. - Polja, Novi Sad, decembar 1955, god. I, br. 6, str. 7.
68. Izraz, časopis za književnu i umjetničku kritiku, Sarajevo, mart-april 1968, god. XII, br. 3-4.
Posvećen stogodišnjici smrti Šarla Bodlera.
69. Запис о метафизичкој досади / Сретен Марић. - Летопис Матице српске, Нови Сад, јуни 1971, 147, књ. 407, св. 6, стр. 577-591.

ИЛУСТРАЦИЈЕ

70. Шарл Бодлер, из различитих година живота
71. Париз
72. Гаврани, цртеж Владимира Величковића

ШАРЛ БОДЛЕР

1821 - 1996

Издавач

Библиотека Матице српске

Нови Сад

Матице српске 1

Уредник

Миро Вуксановић

Аутори каталога

Драгица Мијовић и Љубица Бошковић

Слог

Ерика Рутаји

Припрема

Тихомир Светличић

Тираж

100 примерака

